

SMLOUVY S CIZINCI

1. POBYT NA ÚZEMÍ ČR

1.A. OBČANÉ EU

Občany EU jsou občané Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, Španělska a Švédska. Obdobná práva se vztahují též na občany Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska.

1.A.1. RODINNÍ PŘÍSLUŠNÍCI OBČANŮ EU

Rodinnými příslušníky se rozumí:

- manžel, resp. registrovaný partner
- rodič, jde-li o občana EU mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje
- potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana EU
- potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana EU, pokud je závislý na výživě nebo jiné nutné péči občana EU nebo jeho manžela

Vše, co platí pro občany EU, platí i pro jejich rodinné příslušníky ať již jsou či nejsou občany EU.

1.A.2. POBYT

Občané EU mohou na území ČR přechodně pobývat bez jakéhokoli zvláštního povolení, pouze na základě cestovního dokladu nebo průkazu totožnosti. Pokud hodlají na území ČR pobývat delší dobu než 3 měsíce, mohou (tj. nemusí) požádat o vydání potvrzení o přechodném pobytu či o povolení k trvalému pobytu, zejména např. z důvodu vydání živnostenského oprávnění, zřízení bankovního účtu atd. (žádost se podává na kterémkoli pracovišti MV ČR a podmínky udělení a náležitosti žádosti jsou uvedeny na stránkách MV ČR).

1.A.3. POVINNOSTI

V rámci pobytu na území ČR mají občané EU tyto základní povinnosti:

- ohlašovací povinnost v případě, že doba předpokládaného pobytu bude delší než 30 dnů, v takovém případě musí ohlásit svoji přítomnost na území ČR příslušnému odboru cizinecké policie, a to do 30 dnů od vstupu na území ČR
- povinnost hlásit změnu osobních údajů či změnu údajů v cestovním dokladu
- nejpozději 3 dny před ukončením pobytu odevzdat doklad o pobytu, byl-li vydán (tj. potvrzení o přechodném pobytu či povolení k trvalému pobytu)

1.B. CIZINCI ZE TŘETÍCH ZEMÍ (MIMO EU)

Cizinci ze třetích zemí mohou na území ČR pobývat na základě:

- krátkodobého víza, tj. pobyt do 90 dnů
- dlouhodobého víza (to je předpokladem pro následné udělení povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu)
- povolení k dlouhodobému nebo trvalému pobytu

Vízum není třeba jen ve výjimečných případech, a to dle nařízení Rady ES č. 539/2000. To se však vztahuje v podstatě jen na turistické pobyty, neboť v případě, kdy bude mít cizinec na území ČR jakoukoli výdělečnou činnost, pak bude vízum potřebovat vždy.

O vízum je třeba zásadně požádat a vyřídit si ho ještě před vstupem na území ČR, a to z následujícího důvodu:

- vstoupí-li totiž cizinec bez víza na území ČR, respektive do schengenského prostoru, již tím porušuje zákon o pobytu cizinců, což je důvodem pro neudělení víza i v případě, kdy by mu jinak uděleno bylo (viz dále podmínky pobytu)
- zažádat o vízum lze pouze a jenom na zastupitelském úřadě, osobně a navíc ve státě, jehož je cizinec občanem, případně, který vydal jeho cestovní doklad; z území ČR to učinit nelze; zde existují pouze výjimky pro občany některých vyjmenovaných států, kdy tito mohou postupovat tak, že o vízum mohou požádat ze sousedního státu, tj. např. ze Slovenska (vyhláška MV ČR 429/2010Sb. – sem patří např. občané USA, Kanady, Izraele, Koreji)

1.B.1. KRÁTKODOBÉ VÍZUM

- na jeho základě lze na území ČR, resp. schengenského prostoru pobývat maximálně 90 dní v jakémkoli 180denním období
- krátkodobá víza mohou být různého druhu: vízum na jeden, dva či více vstupů; vízum platné pro celý schengenský prostor nebo s omezenou územní platností apod.
- pokud je cizinec držitelem platného cestovního dokladu a dokladu o povolení k pobytu nebo dlouhodobému pobytu vydaného jiným schengenským státem, může pobývat na území ČR bez víza po dobu nepřesahující 90 dnů v každém 180denním období
- udělování krátkodobých víz spadá do kompetence Ministerstva zahraničních věcí

1.B.2. DLOUHODOBÉ VÍZUM

- je předpokladem k následnému udělení povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu (což je předpokladem pro výkon zaměstnání)
- vydává se za stanoveným účelem, který vyžaduje pobyt na území ČR delší, než tři měsíc; u sportovců lze uvést jako účel pobytu „sportovní činnost“ či „podnikatelskou činnost“ (pozor v případě, kdy je účelem podnikatelská činnost je třeba si uvědomit, že platí přísnější podmínky pro udělení víza, např. je třeba doložit více finančních prostředků na obživu)
- poznámka: zákon o pobytu cizinců uvádí pouze možné účely pobytu, lze tedy uvést i jiné, které nejsou výslovně zákonem zmíněny; toto vízum však nelze udělit za účelem zaměstnání

1.B.3. POVOLENÍ K DLOUHODOBÉMU POBYTU

- žádost se podává na příslušném pracovišti MV ČR za předpokladu, že cizinec na území ČR pobývá na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů), hodlá na území ČR přechodně pobývat déle než 1 rok a nadále trvá účel, pro který bylo uděleno dlouhodobé vízum
- žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu je třeba podat nejdříve 120 dnů před skončením platnosti dosavadního povolení a nejpozději v poslední den jeho platnosti

1.B.4. DALŠÍ PODMÍNKY PRO VSTUP NA ÚZEMÍ ČR:

- platný cestovní doklad
- doklad o zajištění dostatečných prostředků na obživu jak na dobu pobytu, tak na návrat nebo doložení skutečnosti, že si tyto prostředky cizinec bude schopen legálně opatřit
 - výše potřebných prostředků se liší v závislosti na účelu a délce pobytu (§13 zákona o pobytu cizinců)
 - lze doložit např. výpisem z účtu s potřebnou částkou či smlouvou s klubem/svazem, ze které vyplývá, že klub/svaz bude cizinci pravidelně vyplácet určitou finanční částku
- doložení zdravotního pojištění
 - buď musí být předložen doklad o komerčním zdravotním pojištění, nebo musí být doloženo, že cizinec bude účasten veřejného zdravotního pojištění, tj. bude na území ČR zaměstnán
 - dle stanoviska MV ČR může být podmínka splněna i tím, že ve smlouvě s klubem/svazem bude upraven závazek klubu, že veškeré náklady na zdravotní péči bude za cizince hradit právě klub
- doklad o ubytování
 - lze doložit nejlépe přímo příslušnou smlouvou o ubytování či nájmu; postačí však i potvrzení od vlastníka příslušné nemovitosti, ovšem s úředně ověřeným podpisem
 - tento doklad je třeba doložit vždy samostatně, tj. nemůže být např. součástí smlouvy o výkonu sportovní činnosti, kterou bude mít cizinec uzavřeno s klubem
- daná osoba není považována „za nežádoucí“
 - dle stanoviska MV ČR není proti pobytu sportovců a trenérů na našem území výhrad a obecně nespádají do kategorie nežádoucích osob

1.B.5. POVINNOSTI PO VSTUPU NA ÚZEMÍ ČR

- ohlašovací povinnost, tj. povinnost ohlásit místo svého pobytu na území ČR příslušnému odboru cizinecké policie, a to ve lhůtě do 3 pracovních dnů od vstupu na území; to neplatí pro případ, kdy je tato povinnost splněna u ubytovatele
- povinnost hlásit změnu osobních údajů, změnu údajů v cestovním dokladu a změnu údajů v dokladu, který je vydán k pobytu na území ČR (např. v průkazu k povolení k pobytu)
- povinnost ohlásit změnu místa pobytu
- povinnost odevzdat nejpozději 3 dny před ukončením pobytu doklad o pobytu na území ČR

2. VÝDĚLEČNÁ ČINNOST CIZINCŮ

2.A. ZAMĚSTNÁVÁNÍ

2.A.1. ZAMĚSTNÁVÁNÍ OBČANŮ EU A JEJICH RODINNÝCH PŘÍSLUŠNÍKŮ

Zaměstnavatel o nástupu občana EU do zaměstnání pouze informuje příslušnou pobočku úřadu práce, a to nejpozději v den nástupu do zaměstnání; při skončení zaměstnání se tato skutečnost oznamuje do 10 kalendářních dnů.

V pracovněprávních vztazích mají občané EU stejné postavení jako občané ČR.

2.A.2. ZAMĚSTNÁVÁNÍ OSTATNÍCH CIZINCŮ

Není tímto materiálem řešeno.

2.B. PODNIKÁNÍ

Předpokladem podnikatelské činnosti cizince na území ČR je příslušné vízum či povolení k pobytu (viz výše). Podle ustanovení § 5 odst. 2 živnostenského zákona „fyzická osoba, která nemá bydliště na území České republiky, nebo právnická osoba, která nemá sídlo na území České republiky (dále jen „zahraniční osoba“), může na území České republiky provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako česká osoba“. Toto platí pro všechny cizince bez ohledu na to, zda jsou či nejsou občany EU.

Cizinec tedy ke získání živnostenského oprávnění musí splnit stejné podmínky jako občan ČR, tj. musí splnit jednak obecné podmínky provozování živnosti (§6 živnostenského zákona – svéprávnost a bezúhonnost) a dále zvláštní podmínky, což je zejména odborná způsobilost u živností řemeslných a vázaných. Zejména s bezúhonností může být praktický problém – nikoliv s podstatou bezúhonnosti, ale s tím, že takové potvrzení nelze zítřka z Česka, ale cizinec jej musí vyřídít ve své vlasti.

Získá-li cizinec příslušné živnostenské oprávnění pro výkon sportovní či trenérské činnosti, pak je možné jeho vztah ke klubu či svazu upravit na základě tzv. nepojmenované smlouvy dle ustanovení §1746 odst. 2 obč. zákoníku, tj. cizinec bude klubu či svazu poskytovat určité služby a odměnu mu bude vyplácena na základě jím vystaveného daňového dokladu (faktury).

2.B.1. POSTUP

Na FÚ se cizinec přihlásí k dani z příjmu. Bude požadováno sídlo v Česku a bývá požadována předem i smlouva s klubem (není zcela zřejmé proč, ale praxe taková bývá).

V podstatě stejný postup platí i pro ČSSZ (sociální pojištění). Po přihlášení začíná cizinec platit zálohy na pojištění zcela stejně jako začínající český podnikatel. Pokud prokáže, že si zálohy platí ve své vlasti, tak zde zálohy platit nemusí (toto platí jistě pro občany EU, pro ostatní to jistě není). Po skončení podnikání v Česku je samozřejmě třeba se odhlásit, jinak začne naskakovat dluh na pojištění.

Zdravotní pojištění již cizinec nejspíše vyřízené má, protože je to podmínka pro pobyt. Patrně bude potřeba komerční pojištění, klasické zdravotní pojištění nedostane.

Může požádat o ŽL. Pokud jej dostane (není to zcela jisté, nicméně v tomto nehraje roli cizinectví, jako spíše nevyjasněnost v otázce, zdali jsou sportovci podnikateli nebo zaměstnanci), tak může uplatnit paušál 60 procent, bez ŽL jen 40 procent.

2.C. NÁHRADA VYNALOŽENÝCH NÁKLADŮ

Pokud cizinec nevykonává sportovní činnost na území ČR za účelem příjmu, ať již z podnikání či pracovně právního vztahu (tj. není zde za účelem provozování výdělečné činnosti) a jsou mu vypláceny finanční prostředky, které slouží pouze k pokrytí jeho výdajů a nákladů spojených s pobytem na území ČR (např. ubytování), a cizinci tak neplyne ze sportovní činnosti žádný příjem ve smyslu zvýšení jeho majetku, bylo by možné tyto náhrady vyplácet např. na základě členského vztahu ke klubu či na základě nepojmenované smlouvy.

To by však vždy muselo být předmětem individuálního posouzení konkrétního případu, tj. zejména z hlediska, zda se v tomto konkrétním případě skutečně jedná jen o náhradu výdajů nebo naopak o příjem, byť i nepeněžní.